

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/207/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514200133
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2514200133.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcov: 1/ Z. A., nar. XX.XX.XXXX, a 2/ T. A., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom M. XXX, obaja zastúpení splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, IČO: 47234318, proti žalovaným: 1/ M. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S., posledná doručovacia adresa: X. Z.. X, S., 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31595545, zastúpená splnomocnencom: Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, IČO: 36720097, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 9. apríla 2019, č.k. 6C/6/2014-405, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. v časti týkajúcej sa žalovanej 2/ potvrdzuje, v súvisiacich výrokoch III. a IV. potvrdzuje s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalobcovia 1/, 2/ majú voči žalovanej 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000 eur a žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobcom 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/, 2/ v plnom rozsahu. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobou zo dňa 14.1.2014 sa žalobcovia domáhali od žalovaných náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške po 50.000 eur každý titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromný život, spôsobeného im trestným činom, ktorého sa dopustil žalovaný 1/ dňa 19.1.2011 v obci M. motorovým vozidlom povinne zmluvne poisteným u žalovanej 2/. Žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla pri obíehaní autobusu prešiel do protismeru, následne narazil do maloletej dcéry žalobcov 1/, 2/ K. A. a ďalšej maloletej, ktoré utrpeli pri nehode vážne poranenia, pričom dcéra žalobcov týmto poraneniam na mieste dopravnej nehody podľahla. Žalobcovia, pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zdôraznili, že ich vzájomný emocionálny vzťah s dcérou K. bol plný harmónie, lásky a porozumenia. K. bola ich prvorođeným dieťaťom, vynikala výborným prospechom v škole, bola veľmi obľúbenou v kolektíve rovesníkov, venovala sa maľovaniu, spevu a rada tancovala. K. mala v čase úmrtia iba 11 rokov, nemala žiadne zdravotné problémy, plnohodnotne a aktívne prežívala svoj život spôsobom zodpovedajúcim jej veku, a mala celý život pred sebou. Od smrti K. sa zhoršil psychický stav žalobcov, všetky aktivity so K. sa zrazu stali pre žalobcov iba minulosťou. Boli zvyknutí, že sa dcéra vráti zo školy, že budú spoločne robiť domáce úlohy, prípadne išli spolu na prechádzku do prírody alebo sa venovali spoločenským hrám a rozvíjaniu jej talentu. Všetky miesta

žalobcom pripomínajú spoločné chvíle prežité s ich dcérou K.. Pred smrťou K. sa aktívne zúčastňovali spoločenských a kultúrnych podujatí, pričom po jej smrti už nemajú motiváciu a z ich života sa vytratilo nadšenie. Dcéra K. bola pre nich jedinečným stvorením, najkrajším, najmúdrejším a najinteligentnejším dieťaťom. Od jej úmrtia majú žalobcovia neustále pocity úzkosti. Mladší syn Z. im síce robí nesmiernu radosť, ale potešenie zo života už nikdy nebude u žalobcov také, ako predtým. Od úmrtia dcéry sa im zhoršil zdravotný stav, zle spia, nič ich nebaví, ráno sa im nechce vstávať. Nevedia nájsť žiadnu činnosť, ktorá by ich zaujímala a napĺňala ich život radosťou. Majú problém sústrediť sa, sú nervóznejší, výbušnejší. Každý deň musia myslieť na nebohú K., a nevedia sa vyrovnáť s realitou. Pri spomienkach na dcéru si veľakrát popláčú. Nad budúcnosťou sa nezamýšľajú, všetok svoj čas sa snažia venovať synovi. Majú obrovský strach z budúcnosti, že by sa podobná vec mohla zopakovať. Žalovaný 1/ navrhol žalobu zamietnuť s odôvodnením, že nemajetková ujma nevráti život dcére poškodených, že je nereálne požadovať od neho sumu 50.000 eur, keďže je majetkovo a finančne nezabezpečený, závislý na rodičoch, a odsúdený bol proti svojej vôli, viackrát bolo porušené jeho právo na obhajobu, a ak by maloleté prechádzali riadne po priechode pre chodcov, k autonehode by nemuselo vôbec dôjsť. Žalovaná 2/ navrhla žalobu proti nej zamietnuť z dôvodu, že nie je daná jej pasívna legitimácia. Súd rozhodol vo veci medzitýmnym rozsudkom, č.k. 6C/6/2014-147 zo dňa 5.11.2014, ktorým rozhodol, že nárok žalobcov 1/, 2/ proti žalovaným 1/, 2/ je čo do základu dôvodný. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie žalovanou 2/. O tomto rozhodol odvolací súd uznesením, č.k. 11Co/127/2015 zo dňa 17.2.2016, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení vyslovil svoj právny názor, podľa ktorého odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom vyjadreným v odlišnom stanovisku k rozhodnutiu NS SR zo dňa 20.4.2011, sp.zn. 4Cdo 168/2009 prezentovaným JUDr. Rudolfom Čirčom, teda že pojem škoda je potrebné vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých. Odvolací súd ďalej uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života, zdravia fyzickej osoby patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z.. Súd prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom zistil z rodného listu K. A., nar. XX.X.XXXX, že jej rodičmi sú žalobcovia 1/, 2/. Z úmrtného listu K. A. súd zistil, že zomrela dňa XX.X.XXXX v obci M.. Z rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp.zn. 1T/112/2011 zo dňa 7.12.2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp.zn. 6To/109/2011 zo dňa 17.1.2012, súd zistil, že v trestnom konaní uznal súd žalovaného 1/ za vinného, že v čase o 14.00 hod. dňa 19.1.2011 v obci M. v blízkosti autobusovej zastávky, ako vodič osobného motorového vozidla značky Citroen ZX, EČV: PN 347 BY, pri jeho vedení v smere od Veľkých Kostolian na obec Veselé, neprispôbil rýchlosť vozidla jazde v obci, svojim schopnostiam a okolnosti, že jazdí v úseku zastávky pravidelnej verejnej hromadnej prepravy osôb, uvedené vozidlo nezastavil, a v dôsledku neprimeranej rýchlosti, a to minimálne 80 km/h, pri obiehaní autobusu stojaceho pri pravom okraji vozovky na zastávke bez nástupného ostrovčeka, prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do maloletej K. A. a maloletej B. N., ktoré v tom čase prechádzali cez vozovku, nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu, pričom mal. K. bola nárazom vozidla odhodaná do vzdialenosti cca 19 m, kde dopadla na stred vozovky, čím jej obvinený spôsobil úraz hlavy, ktorý mal za následok zlyhanie pre život dôležitých centier mozgu pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej, krvný výron pod mäkkú a tvrdú plenu mozgu s krvácaním do komôr mozgu a mostu mozgu, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahla, mal. B. N. bola nárazom vozidla odhodaná do vzdialenosti cca 36 m, dopadla do odvodňovacieho kanála, čím jej obvinený spôsobil poranenie hlavy a mozgu, ktorým dňa XX.X.XXXX podľahla. Žalovaný 1/ uvedenou jazdou porušil ustanovenia Zákona o cestnej premávke, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a na chránenej osobe, čím spáchal prečin usmrtienia. Bol uznaný za vinného zo spáchania ďalších 4 skutkov súdom kvalifikovaných ako prečin ublíženia na zdraví, prečin výtržníctva, prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi a dva skutky boli kvalifikované ako prečin krádeže spolupáchatelstvom. Žalovaný 1/ bol predmetným trestným rozsudkom odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky nepodmienečne, a k trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 7 rokov. Z odôvodnenia tohto odsudzujúceho rozsudku súd zistil, že zo znaleckých posudkov mal súd v trestnom konaní za preukázané, že bezprostrednou príčinou smrti K. A. bolo zlyhanie pre život dôležitých centier mozgu po úraze hlavy, ktorý vznikol pri dopravnej nehode. Zo znaleckého posudku z odboru cestná doprava súd zistil, že hlavným prvkom nesprávnej techniky jazdy obžalovaného bola jazda vyššou rýchlosťou než aká bola v danom úseku povolená, nakoľko v prípade, ak by sa v polohe začiatku obchádzania stojaceho autobusu na autobusovej zastávke pohyboval s vozidlom rýchlosťou v danom úseku povolenou, potom

chodkyne prechádzajúce priečne cez vozovku popred stojaci autobus by obžalovaného ako vodiča nijako ani len neobmedzili. Žalobcovia pri pasívnej legitimácii žalovanej 2/ poukázali na rozhodnutie NS SR publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 61/2018, v zmysle ktorého je poisťovňa, u ktorej je vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda a škoda povinne zmluvne poistené, pasívne vecne legitimovaná v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaná 2/ predniesla, že rozhodnutie R 61/2018 nie je rozhodnutím veľkého senátu NSSR, čo je v rozpore s CSP. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisí od vykonaného dokazovania. Vychádzajúc z princípu proporcionality možno vychádzať aj z rozhodovacej činnosti v okolitých štátoch, kde je náhrada nemajetkovej ujmy súčasťou PZP. Podľa judikovania rakúskeho najvyššieho súdu boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 eur 40-ročnému synovi pri usmrtení jeho matky. Bola priznaná náhrada vo výške 65.000 eur pozostalému manželovi, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. V Čechách zaviedol predtým platný OZ paušálne sumy od 7.500 eur do 10.000 eur. Pri výške náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Je samozrejماً psychická bolesť zo straty blízkeho človeka, ktorá je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého a prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení zásahu sa rozlišuje, nakoľko je prežívaná strata dieťaťa jeho rodičmi, či je závažnejšia ako obvyklá pri takomto zásahu, či sa rodičia podrobili aj osobitnej liečbe. Je nutné použiť porovnanie náhrad v iných obdobných prípadoch a je potrebné prihliadnúť na to, že žiadna suma priznaná súdom nenahradí ľudský život. V ostatnom období sa rozhodovacia prax súdov ustálila v rozsahu od 5.000 eur do 25.000 eur. Z obsahu výpovede svedka A. A., otca žalobcu 1/ a starého otca nebohej K., súd zistil, že žijú v spoločnej domácnosti spolu so žalobcami a s maloletým synom žalobcov Z., a pred smrťou K. bolo u nich doma veselo. Z narodenia K. mali žalobcovia radosť, venovali sa jej, chodievali s ňou na dovolenky, na výlety do ZOO, do jaskyne. Žalobkyňa 2/ jej pred spaním čítavala rozprávky. Žalobca 1/ dcére hrával na ústnej harmonike a na trúbke. K. pekne kreslila, chodievala na výtvarný krúžok, venovala sa aj tancovaniu. Spoločenský život žalobcov bol pred nehodou veselý, boli mladí, chodievali do kina, žalobca 1/ hrával v kapele. Predmetná nehoda ovplyvnila život celej ich rodiny. Žalobca 1/ sa uzavrel do seba, stratil záujem o dianie v domácnosti. Ich život je smutnejší, chladnejší. Odpovede žalobcov na bežné otázky svedka a jeho manželky sú od predmetnej nehody veľmi stručné a strohé. Od nehody už uplynula dlhšia doba, avšak žalobcovia naďalej ťažko znášajú situáciu v rodine. Dlhé roky mali K. ako jediná dcéru, Z. sa narodil až o niekoľko rokov neskôr. Od smrti K. trvalo dlhé roky, kým sa žalobcovia išli niekam zabaviť. Až 5 až 6 rokov od smrti K. občas zašli žalobcovia do kina. Väčšinu času trávili doma alebo u sestry žalobkyne 2/. Teraz, keď syn žalobcov Z. trochu povyrástol, žalobcovia chodievajú na výlety aj s ním, ako aj na lyžovačky či do Chorvátska. Venujú sa mu, avšak už nedokážu mať z neho takú veľkú radosť, akú mávali, keď ešte žila K.. Svedkyňa Z. A., matka žalobcu 1/, uviedla, že žalobcovia sa sobášili veľmi mladí, skoro sa im narodila K., mali z nej veľkú radosť. K. veľmi pekne kreslila, žalobcovia s ňou chodievali na výlety, na lyžovačky. Asi rok navštevovala tanečnú školu v Piešťanoch. Celá rodina sa navzájom navštevovala. K. mala veľa kamarátok. V čase, keď žalobkyňa 2/ otehotnela s druhým dieťaťom, K. sa vždy tešila na ultrazvuk a na narodenie bračeka. Žalobca 1/ hrával v dychovke, bol veselý. Každý deň sa v ich dome premlelo veľa ľudí a návštev. V daný deň nehody žalobkyňa 2/ zatelefonovala spolužiačka K., ktorá predmetnú nehodu videla. Na to nevesta zobrala bicykel, ponáhľala sa na miesto nehody. Svedkyňa medzitým zatelefonovala žalobcovi 1/, ktorý sa ponáhľal na miesto nehody priamo z práce. Po nehode K. žila veľmi krátko, z miesta nehody ju viezli sanitkou do Trnavy, odkiaľ sa žalobcovia vrátili s tým, že K. zomrela. Žalobca 1/ mal ruky od krvi, plakal, ustavične sa ma pýtal, čo má robiť. Celú noc nikto v rodine nespál. Keď bola v deň po nehode matka žalobcu 1/ na dvore, oslovili ju dvaja novinári. Až do uskutočnenia súdneho procesu v trestnej veci, každý týždeň u nich doma niekto zvonil. Žalobkyňa 2/ bola v danom čase na materskej dovolenke, no nevedela doma vydržať, chodievala na návštevy k svojej sestre. Žalobkyňa 2/ odmietala brať lieky na ukludnenie, pretože sa bála, že sa nezobudí k malému Z.. Útechu nachádzala u svojej sestry, B. Z., ktorá je jej dvojčaťom. Žalobkyňa 2/ by aj po nehode uvítala nejaké návštevy, avšak žalobca 1/ s tým spravidla nesúhlasí. Medzi žalobcami od smrti K. chýba vzájomná komunikácia. Od nehody žalobkyňa 2/ býva smutná. Teší sa z Z., uvedomuje si, že sa mu musí venovať, no nevie sa tešiť tak, ako sa tešila, keď ešte žila K.. Žalobca 1/ sa po nehode uzavrel do seba, s nikým sa o predmetnej nehode a o situácii v rodine doposiaľ nerozprával. Duševnú bolesť riešil občasným požívaním alkoholu. Chvíľkami to vyzeralo tak, že sa žalobcovia rozídu, napokon však zostali spolu. Ich manželstvo už však nie je také, aké bývalo predtým. Žalobca 1/ zanechal hranie v dychovke, neteší sa zo života. Žalobcovia nenavštevujú psychiatra, ani nepoberajú žiadne psychofarmaceutiká. Od tragédie si však nedávajú najavo, čo k sebe navzájom cítia, aspoň svedkovia majú taký dojem. Rodičov žalobcu 1/ spomínaná tragédia ešte viac spojila, čo sa nedá povedať o manželstve žalobcov a ich vzťahu. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 16, § 13 ods. 1, 2, § 137 ods. 2 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke podľa

§ 420 od.s 1, 2, 3, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429 OZ, podľa § 441, § 442 ods. 1 a 3, § 444, § 449 ods. 1 a 3, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 16 OZ, § 3, § 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. K pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 2/ súd prvej inštancie uviedol, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská Najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR ale tiež opakovane vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia Najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia NS SR, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR aj rozhodnutie z 31. júla 2017, sp.zn. 6 M Cdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018, ktorého právna veta znie: „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Na toto rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 143/2017, sp. zn. 6 Cdo 219/2017, sp. zn. 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 212/2017 a sp. zn. 8 Cdo 6/2018., z čoho vyplýva, že právny názor v otázke pasívnej legitímácie poisťovne uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011 a 3 Cdo 301/2012, na ktoré odkazovala žalovaná 2/, bol jeho neskoršou judikatúrou prekonaný. Po vydaní rozhodnutia sp. zn. 6 MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalovaný 1/ dňa 19.1.2011 ako vodič osobného motorového vozidla, pri jeho vedení, neprispôsobil rýchlosť vozidla jazde, v dôsledku neprimeranej rýchlosti, pri obíehaní autobusu stojaceho na autobusovej zastávke bez nástupného ostrovčeka prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do maloletej K. a maloletej B., ktoré v tom čase prechádzali cez vozovku, nachádzali sa v strede protismerného jazdného pruhu, pričom maloletá K. i maloletá B. utrpeli zranenia, ktorým podľahli. Žalovaný bol uznaný za vinného, odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky nepodmienečne a k trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 7 rokov. V časti žalobného nároku o náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému 1/ súd považoval žalobu za dôvodnú, už samotným faktom, že žalovaný 1/ bol za predmetný trestný čin, následkom ktorého bolo usmrtenie dvoch maloletých osôb, vrátane dcéry žalobcov, právoplatne odsúdený. Skutočnosť, že neoprávneným zásahom, a to trestným činom žalovaného 1/ došlo k vzniku nemajetkovej ujmy na osobnostných právach rodičov, konkrétne na ich právach na rodinný a súkromný život, priamym následkom ktorého zásahu bola náhla, nečakaná, inou osobou zavinená smrť ich 11-ročného dieťaťa, možno predpokladať pri všetkých rodičoch, ktorí sa starajú a vychovávajú svoje dieťa, ktoré zomrie následkom poranení spôsobených pri dopravnej nehode, ktorú zavinila tretia osoba, pričom ujmu vnímajú o to viac citlivejšie, ak bola spôsobená trestným činom iného. Vykonaným dokazovaním, predovšetkým z obsahu svedeckých výpovedí rodičov žalobcu 1/, ktorí sú svokrovcami žalobkyne 2/, a žijú s nimi v spoločnej domácnosti, súd mal dostatočne za preukázané, že k vzniku tejto nemajetkovej ujmy na osobnostných právach žalobcov 1/, 2/ reálne došlo, že ich nemajetková ujma je tak intenzívna, že ani po ôsmich rokoch od smrti ich dcéry K. neboli psychicky schopní podrobiť sa výsluchu na súdnom pojednávaní. Po zrušení medzitimného rozsudku odvolacím súdom a vyjadrení právneho názoru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení o tom, že pasívna legitímácia žalovanej 2/ v spore je daná, súd nepovažoval za potrebné ani za účelné zaoberať sa obsahom odborných článkov predložených stranami sporu, rozhodnutiami všeobecných súdov, rozhodnutiami NS SR a ÚS ČR, na ktoré sa odvolávali strany sporu. Otázka pasívnej legitímácie komerčných poisťovní už bola medzitim ustálená tak rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov SR, ako aj rozhodnutiami NS SR, predovšetkým rozsudkom NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016, zverejneným v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR pod č. R 61/2018, ako aj najnovšie rozhodnutia NS SR, ktoré na toto rozhodnutie odkazujú a ktoré iba potvrdzujú právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí v tejto veci. Argumentácia právnej zástupkyne žalovanej 2/ o tom, že rozhodnutie NS SR R 61/2018, nebolo prijaté vo veľkom senáte NS SR, čo je, podľa nej v rozpore s CSP, nič nemení na skutočnosti, že ide o rozhodnutie, ktorým sa ustálila rozhodovacia prax súdov v otázke posúdenia pasívnej legitímácie poisťovateľa, t. j. komerčnej poisťovne, v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a že práve týmto rozhodnutím sa senáty NS SR vo svojej rozhodovacej činnosti riadia vo veciach posúdenia pasívnej legitímácie poisťovní v podobných sporoch. Keďže v deň dopravnej nehody sa na motorové vozidlo, ktorým žalovaný 1/ spôsobil nehodu, vzťahovalo povinné zmluvné poistenie na základe zmluvy o povinnom zmluvnom poistení uzavretej

medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/, žalobcovia 1/, 2/ mali podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2011 Z. z. a ustálenej súdnej praxe (R 61/2018) nárok domáhať sa náhrady škody, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej zásahom do osobnostných práv, priamo proti poisťovateľovi, ktorým je žalovaná 2/. Takže v tejto veci pasívna vecná legitímácia oboch žalovaných je daná. Pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je relevantné, či žalovaný chcel alebo nechcel svojím trestnoprávnym konaním dosiahnuť následok usmrtenia dvoch maloletých detí, relevantné je, že tento následok spôsobil v priamej príčinnej súvislosti s trestným činom. Skutočnosť, že tento ťažký následok žalovaný 1/ nechcel vyvolať, môže mať vplyv „iba“ na výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nevyhnutné zavinenie pôvodcu. Napriek tomu, zavinenie, hoci aj neobanlivostné, bolo u žalovaného 1/ preukázané v trestnom konaní, kde bolo navyše preukázané aj že s veľmi veľkou pravdepodobnosťou by k usmrteniu maloletých detí, a ani k samotnej nehode, nedošlo, ak by žalovaný 1/ prispôsobil rýchlosť vozidla jazde v obci, na čo bol priamo povinný zo zákona. Žalovaný 1/ sa rodičom nebohej K. do dnešného dňa za svoje nezodpovedné správanie, ktorým spôsobil dopravnú nehodu a tým aj smrť maloletej K., vôbec neospravedlnil. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú 1.) závažnosť vzniknutej ujmy, 2.) okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V dôsledku neoprávneného zásahu, ktorý bol spôsobený nezodpovedným správaním žalovaného 1/ pri prevádzke motorového vozidla, došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu žalobcov so zomrelou maloletou dcérou. Súd sa zaoberal kritériami, akými sú kvalita vzájomného vzťahu, otázka hmotnej závislosti pozostalého po usmrtenej osobe, miera, do akej psychická bolesť zo straty blízkeho človeka prerastá až do duševného ochorenia, spôsob obmedzenia bežných aktivít pozostalých v pracovnom, v súkromnom, v spoločenskom živote, ďalej či žalobcami prežívaná strata dieťaťa jeho rodičmi je závažnejšia než obvyklá pri takomto zásahu, či sa rodičia podrobili aj osobitnej liečbe. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, nastala aj zmena osobnosti oboch žalobcov, narušenie vzájomných citových vzťahov v manželstve, neschopnosť tešiť sa zo života, ustavičný a nepretržitý smútok žalobcov zo straty dcéry, neschopnosť ani po 8 rokoch od náhlej smrti dcéry zabaviť sa, či uvoľniť sa v spoločnosti. Žalobcovia neboli dokonca schopní vo veci vypovedať, pretože rozprávanie o ich nebohej dcére je pre nich stále veľmi citlivé a bolestivé. Napriek tomu, že ani jeden zo žalobcov nevyhľadal psychiatrickú ani psychologickú pomoc, neznamená to, že ju nepotrebujú. Podľa názoru súdu, potrebujú minimálne psychologickú pomoc, keďže celých 8 rokov, ktoré uplynuli od smrti dcéry K. žalobca v 1. rade prestal javiť záujem o chod domácnosti, o potrebné opravy a úpravy v dome, zanechal hranie v kapele, čo bolo jeho záľubou už od jeho detstva, o nehode sa nikdy s nikým nerozprával, t. j. ani so žiadnym príbuzným, ani so žiadnou inou osobou. Úplne sa uzavrel do seba, doma nezačne dlhší rozhovor na žiadnu tému, kým sa ho niekto na niečo výslovne neopýta, pričom pred smrťou K. bol veselý, spoločenský človek, ktorý sa venoval navyše hraniu v kapele. Žalobkyňa v 2. rade nenašla psychickú oporu u manžela, útechu našla u sestry - dvojčičky, ku ktorej sa chodievala vyrozprávať, u ktorej trávi veľa času odvtedy, čo ich dcéra K. zomrela. Žalobkyňa v 2. rade chodievala k sestre, a nie sestra k nim domov, pretože žalobca v 1. rade si neželá doma žiadne návštevy od predmetnej tragédie. Psychická ujma oboch žalobcov je o to väčšia, že videli dorážané a znetvorené telo ich maloletej dcéry tesne po nehode, ako umierala, aj to, ako neprežila prevoz sanitkou do nemocnice, že obaja sa vrátili z nemocnice bez dcéry s vedomím, že už nežije, pritom žalobca v 1. rade mal ešte ruky od krvi. Túto strašnú spomienku budú mať po celý svoj život. Už nedokážu prejavovať si navzájom citovú náklonnosť tak, ako to bolo pred nehodou, celých 8 rokov medzi nimi viazne komunikácia, ani jeden z nich sa nevie tešiť z maloletého syna Z. tak, ako sa z neho dokázali tešiť, keď žila aj K.. Potom, čo Z. povyrástol, začali aj s ním chodievali na výlety, k moru, na lyžovačky, no „prázdne miesto v duši“ po nebohej K. im zostalo naveky, a nepodarí sa ho nikým, ani ničím nahradiť. So K. boli každý deň, učili sa spolu, venovali sa jej, vychovávali ju, o to viac im od jej úmrtia stále chýba, už ju nevidia nikdy dospieť, zamestnať sa, zaľúbiť sa, vydať sa, nehovoriac o vnúčatách, ktoré už od K. nebudú nikdy mať. Druhým kritériom pre posúdenie výšky náhrady sú okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostných práv došlo. Súd zohľadnil, že maloletá dcéra žalobcov a jej spolužiačka sa jedného dňa vracali zo školy autobusom domov, potom, čo z neho vystúpili, a chceli prejsť cez cestu, do nich veľkou rýchlosťou narazilo auto, ktoré viedol žalovaný 1/. V trestnom dokazovaní bola vylúčená zodpovednosť inej osoby za vznik predmetnej dopravnej nehody, bolo preukázané, že ak by sa žalovaný 1/ cez obec „nerútil“ rýchlosťou vyše 80 km/hod., obe maloleté dievčatá by si včas všimol, aj ony jeho a k žiadnej zrážke by nedošlo. Súd zohľadnil aj alibistický prístup žalovaného 1/, ktorý tvrdí, že bol proti svojej vôli odsúdený, že trestné konanie riadne neprebehlo, že on dievčatá nechcel zraziť, že je dostatočne potrestaný tým, že bol odsúdený, a že videl, ako boli dievčatá zranené. Súd zohľadnil aj samotný fakt, že žalovaný 1/ necítil žiadnu

vnútornú potrebu ospravedlniť sa pozostalým rodičom maloletých dievčat. Ďalším kritériom, ktoré súd musí zohľadniť je naplnenie požiadavky, aby nedošlo k zneužívaniu tohto právneho inštitútu za účelom neprimeraného obohacovania sa. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia sú: atribút primeranosti, že výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, primárny význam vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, ktorým je zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach. Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. Vzhľadom na uvedenú požiadavku kazuistiky súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava, č.k. 13C/126/2010-267 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 24Co/368/2015, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur za smrť manželky žalobcu v dôsledku protiprávneho konania. Nálezom ÚS ČR, sp.zn. I.ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015 bol zrušený rozsudok NS ČR zo dňa 18.5.2014, sp.zn. 30Cdo/2535/2013-529 ako i rozsudok Vrchného súdu v Olomouci, sp.zn. 1Co/157/2012, predmetom ktorých bol neoprávnený zásah do práva na súkromie sťažovateľiek smrťou syna a brata spôsobenou v súvislosti s postupom lekárov nemocnice non lege artis, priznané čiastky náhrady nemajetkovej ujmy boli vo výške 1.700.000 Kč a 1.000.000 Kč. Rozsudkom NS SR, sp. zn. 6Cdo/185/2011 zo dňa 14.3.2012 bolo odmietnuté dovolanie voči rozhodnutiu týkajúceho sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120.000 eur. Súd mal za to, že žalobcami požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, spočívajúcej v neoprávnenom a nezvratnom zásahu do ich súkromného a rodinného života, prihliadnuc na to, že smrť dieťaťa pre každého rodiča vo všeobecnosti predstavuje doživotnú traumu poznačenú smútkom, vo výške 50.000 eur pre každého rodiča predstavuje primerané zadosťučinenie na zmiernenie nemajetkovej ujmy žalobcov, kedy prinavrátenie do pôvodného stavu je vylúčené. Priznanie takejto náhrady v danom prípade nemôže byť považované za prostriedok slúžiaci na bezdôvodné obohatenie žalobcov. Naopak, náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Táto priznaná nemajetková ujma v peniazoch nemôže byť nikdy náhradou za život, ale na minimálne zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Preto súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu, a zaviazal oboch žalovaných k povinnosti zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v sume po 50.000 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu plnenia zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, keď plne úspešným žalobcom 1/, 2/ priznal plný nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/, 2/.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podala odvolanie žalovaná 2/. Uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie vychádzal pri výklade škoda z jeho extenzívneho výkladu, do ktorého je možné zahrnúť aj nároky nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ. ESD vo svojom rozsudku C-22/12 podal výklad smerníc EÚ za oberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Uviedol, že poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Štát pri transpozícii smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku zákona o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel č. 301/2001 Z.z. (ZoPZP) nezahrnul do poistného krytia nároky z nemajetkovej ujmy. Slovenská republika vo svojom písomnom stanovisku vo veci Haas, Haasová potvrdila, že do vnútroštátneho právneho poriadku náhrady za nemajetkové ujmy poskytované poisťovňou za poisteného pri dopravných nehodách, nezahrnula a ani nemala záujem zahrnúť. Podľa názoru žalovanej 2/ uvedený záver súdu prvej inštancie nepostačuje na to, aby súd pri výklade zákona ho fakticky novelizoval. Platný OZ neumožňuje považovať škodu za nemajetkovú ujmu. Vzhľadom na existujúcu vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá dôsledne rozlišuje nemajetkovú ujmu od škody, uvedené inštitúty sú v základoch a obsahom odlišné, právny režim ich uplatňovania je odlišný, nie je možné ich pre účely výkladu európskych noriem stotožňovať. Ak však Občiansky zákonník rozlišuje škodu a nemajetkovú ujmu, ktoré majú svoj vlastný právny režim do času zjednotenia noriem EÚ s normami vnútroštátnymi, nie je možné bez zásahu zákonodarcu považovať škodu a nemajetkovú ujmu bez ďalšieho pre účely Občianskeho zákonníka za odlišné právne inštitúty, a zároveň pre účely ZoPZP ich považovať za identické. Akákoľvek iná interpretácia ustanovenia ZoPZP ako je jednoznačný výklad normotvorcu, sa dostáva do priameho rozporu s ním. Žalovaná 2/ poukazovala vo svojich

vyjadreniach na nemožnosť pripustenia prednosti komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom za každých okolností. Požiadavka jednotného eurakonformného výkladu vnútroštátneho práva v súlade so smernicou, nesmie ísť tak ďaleko, aby smernica sama a nezávisle od vnútroštátneho predpisu ukladala povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám. Súd prvej inštancie uplatnil pre účely ZoPZP eurokonformný výklad škody, do ktorého zahrnul aj právny inštitút nemajetkovej ujmy vychádzajúc z komunitárneho práva, pričom vôbec neprihliadol na nemožnosť takéhoto výkladu ustanovenia ZoPZP, vzhľadom na platný Občiansky zákonník, týmto rozhodnutím sa súd prvej inštancie dostal do rozporu so ZoPZP, keď priznal žalovanej 2/ viac povinností, než aké zo ZoPZP vyplývajú. Uloženie povinnosti žalovanej 2/ napadnutým rozsudkom, ktorá povinnosť jej zo ZoPZP nad všetky pochybnosti nevyplývala, nekorešponduje so spravodlivým uplatnením práva voči žalovanej 2/ a spravodlivým súdnym procesom. Napadnutým rozsudkom súd rozšíril poisťné krytie, ktoré štát poisťovňiam nemal záujem uložiť a ktoré do poisťného krytia nezahrnul. Uvedený rozsah poisťného krytia na rozdiel od ostatných druhov poisťných zmlúv (napr. životné), uzatváraných medzi poisťovňami a poistenými na princípe dobrovoľnosti, určil poisťovňiam a poisteným štát formou prijatia ZoPZP, ktorého rozsah si stanovil sám. Uvedené poisťné krytie nie je v možnostiach poisťovní rozširovať alebo zužovať. Súd prvej inštancie sa prijatým extenzívnym výkladom § 4 ods. 2 ZoPZP dostal do priameho rozporu s týmto zákonom, keďže ust. § 4 ZoPZP neumožňuje uhradiť poisťovňou aj náhrady nemajetkovej ujmy. Eurokonformný výklad má svoje limity, pričom jedným zo zásadných obmedzení je princíp právnej istoty, ktorý musí byť dodržaný aj v prípade eurokonformného výkladu. Súdom uplatnený eurokonformný výklad je contra legem a zároveň odporuje princípom právnej istoty. Súd nebol oprávnený normotvornú nečinnosť štátu suplovať vlastným rozhodnutím o povinnosti, ktorú zákonodarca neuložil zákonnú úpravu doplniť nezávisle od vnútroštátneho predpisu vlastným rozhodnutím o ďalšiu povinnosť žalovanej v rozsahu plnenia nárokov z nemajetkovej ujmy z povinného poistenia. Donedávna bola rozhodovacia prax dovolacích súdov jednotná v otázke nemožnosti považovať škodu za nemajetkovú ujmu. K prelomu doterajšej jednotnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu došlo až s rozhodnutím NS SR, sp.zn. 6 M Cdo 1/2016, v dôvodoch ktorého súd poukazuje na nutnosť vychádzať z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve. Uvedené rozhodnutie sa podľa názoru žalovanej 2/ dostáva do priameho rozporu s úpravou súčasne platného Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že ZoPZP bol výsledkom transpozície smernice EÚ nepostačujúce na priame uplatnenie povinnosti voči žalovanej 2/, ak v tomto rozsahu transpozícia smerníc EÚ do vnútroštátneho práva nebola premietnutá a pre účely prípadného eurokonformného výkladu v súčasnosti platný Občiansky zákonník tieto dva právne inštitúty dôsledne rozlišuje. Uvedené rozhodnutie je preto zásahom do princípu predvídateľnosti práva a právnej istoty žalovanej 2/, nakoľko ním sa jej uložili povinnosti, ktoré normotvorca jednoznačne vylúčil. Rozhodovanie Ústavného súdu SR je tiež v tejto otázke nejednotné. Názor podporujúci nedostatok pasívnej legitímácie poisťovní zo ZoPZP vyjadril vo svojich odlišných stanoviskách sudca Milan Lalič k rozhodnutiu, sp.zn. I. ÚS 206/2015 a sudca Lajos Meszároš k rozhodnutiu, sp.zn. II.ÚS 847/2016. Žalovaná 2/ nesúhlasí ani s určenou výškou nemajetkovej ujmy s tým, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecné predstavy o spravodlivosti. Preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Poukázala na rozsudky všeobecných súdov, napr.: OS Liptovský Mikuláš sp.zn. 7C 25/6/2001 v spojení s rozsudkom KS v Žiline, sp.zn. 8C 264/2013 kde bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa 23.000 eur, manželke 20.000 eur a rodičom každému po 10.000 eur, pričom maloleté dieťa bolo hmotne závislé na usmrtenej osobe. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom KS v Žiline, sp.zn. 5Co 315/2012 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom po 10.000 eur. Podľa judikatúry rakúskeho najvyššieho súdu boli napr. priznané náhrady nemajetkovej ujmy 13.000 eur 40-ročnému synovi, ktorý nežil v spoločnej domácnosti so svojou usmrtenou matkou, 65.000 eur bola priznaná náhrada pozostalému manželovi, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a tri maloleté deti. V okolnostiach prípadu sú platové pomery občanov v Rakúsku, odvíjajúce sa od priemernej mzdy, približne trikrát vyššie ako na Slovensku. Z vnútroštátnej právnej úpravy odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi vyplýva náhrada vo výške 17.600 eur. Usmrtenie osoby blízkej žalobcom 1/, 2/ spôsobil vodič, ktorý nehodu spôsobiť nechcel. Vykonané dokazovanie nepreukázalo ani u jedného zo žalobcov 1/, 2/ následky, ktoré by intenzitou presahovalo traumou obvyklú v obdobných prípadoch. Súd nemal preukázanú intenzitu zásahu väčšiu než obvyklú, svoje rozhodnutie oprel o predpoklady, ktoré nemal ničím zdôvodnené. O hlbšej intenzite zásahu do sféry žalobcov starí rodičia vôbec nevy povedali. Žalobcovia sa nepodrobili liečeniu u odborníka. Napriek tomu, neprímeranú intenzitu zásahu súd predpokladal, pričom objektívne tieto skutočnosti žalobcovia nepreukázali. Žalobcovia sa zúčastnili pojednávania, odmietli vypovedať

vo veci, ich správanie nejavilo žiadne vybočenie z obvyklého správania sa. Porovnaním nárokov v obdobných prípadoch aj v okolitých štátoch možno konštatovať, že nároky žalobcov presahujú súdom priznané výšky týchto nárokov. Vzhľadom na uvedenú európsku prax, s prihliadnutím na zárobkové pomery na Slovensku, ako aj existujúcu vnútroštátnu prax vychádzajúcu zásady slušnosti, sa javí úhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 30.000 eur za spravodlivú. Navrhli preto zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a priznať žalobcom 1/, 2/ nemajetkovú ujmu po 30.000 eur.

3. Žalobcovia 1/, 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej 2/ uviedli, že pokiaľ sa týka namietanej pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 2/, majú za to, že rozhodovacia prax všeobecných súdov v tejto otázke je už aktuálne ustálená, čo potvrdzuje nielen rozsudok Najvyššieho súdu SR 6 M Cdo 1/2016, R 61/2018, ale aj viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR a to predovšetkým uznesenie sp.zn. III. ÚS 666/2016 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 50/2016, tiež uznesenie Ústavného súdu, sp.zn. II. ÚS 474/2016, II. ÚS 206/2015. Taktiež poukázali na uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 5Co 249/2015. Súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní v súlade s právom EÚ, keď rešpektoval eurokonformný výklad dotknutých právnych predpisov, stotožňujú sa s tvrdením NS SR v rozhodnutí R 61/2018, že právne závery prezentované v uznesení Ústavného súdu SR, sp.zn. III. ÚS 666/2016 dali obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvných poistením. Poukázali na rozsudok Súdneho dvora EÚ C 441/14, v ktorom sa konštatuje, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. Pokiaľ začali slovenské súdy vykladať sporné ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP eurokonformne, tento výklad právnej normy je plne v súlade s úniijným právom, keďže dovtedy bolo jej znenie interpretované nesprávne. K výške uviedli, že účelom peňažnej satisfakcie je kompenzácia zmareného ďalšieho citového života poškodeného s nebohým príbuzným. Nestotožňujú sa s tvrdením odvolateľky, že vykonaným dokazovaním údajne neboli preukázané následky, ktoré by intenzitou presahovali traumu obvyklú v obdobných prípadoch. V priebehu súdneho konania boli dostatočne osvedčené skutočnosti, že stratu dcéry vnímajú žalobcovia veľmi citlivo, intenzívne a dodnes sa nezmierili s jej úmrtím. Výška priznaného nároku 50.000 eur pre každého, je preto plne primeraná spôsobenej tragédii, t.j. protiprávnemu zničeniu najužších rodinných vzťahov vodičom - žalovaným 1/. Na výšku primeranej satisfakcie nemôže mať podľa ich názoru vplyv ani platová situácia v Slovenskej republike v porovnaní s Rakúskou republikou. Za neprijateľné považujú taktiež tabuľkové paušálne náhrady, alebo eventuálne určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy subsidiárne podľa právnej úpravy o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi. Takáto náhrada nereflektuje individuálne okolnosti prípadu, nespĺňa požiadavku spravodlivosti a slušnosti. Navyiac poskytnutie satisfakcie vo výške 50.000 eur nemôže mať pre komerčné poisťovne likvidačný charakter a to aj s ohľadom na nimi uvádzané tvrdenie, že v zmysle § 7 ods. 2 písm. a) ZoPZP je stanovený limit poistného plnenia na 5.000.000 eur bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb. Navrhli rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a žalobcom priznať plnú náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej 2/.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 36 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne 2/ nie je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 6C/6/2014 je ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy, ktorej sa dožadujú žalobcovia 1/, 2/ ako rodičia usmrtenej maloletej dcéry K. pri dopravnej nehode a to voči žalovanému 1/ vodičovi motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená a žalovanému 2/ poisťovni, u ktorej bolo motorové vozidlo povinne zmluvne poistené.

6. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe v plnom rozsahu vyhovie a žalovaným 1/, 2/ bola určená povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a žalobcom 1/, 2/ bola tiež priznaná plná náhrada trov konania voči žalovaným 1/, 2/.

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, keď súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

8. K odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o otázku pasívnej vecnej legitímácie, tak súd prvej inštancie túto správne posúdil a dostatočne a presvedčivo i odôvodnil uvedením rozhodnutí NS SR, ktoré po vydaní rozhodnutia R 61/2018 jednotne považujú poisťovne, u ktorých sú motorové vozidlá, ktorých prevádzkou bola spôsobená škoda zákonne zmluvne poistené za pasívne legitimované v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy, s čím sa odvolací súd plne stotožnil. Pokiaľ sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy tu odvolací súd považoval odôvodnenie rozsudku tiež za dostatočné, úplne, presvedčivé, keď súd zbral do úvahy všetky kritériá, ktoré sa posudzujú a tiež aj okolnosti, za ktorých k vzniku škody došlo a správne ustálil, že došlo k najzávažnejšiemu, fatálnemu zásahu do práva na rodinný život žalobcov náhlou, nečakanou smrťou ich maloletého dieťaťa, s ktorou sa rodičia doposiaľ nevyrovnali a ich životy a tiež spoločný manželský život sa zmenili, s čím sa súd v odôvodnení rozsudku vysporiadal, keď z rodinného kruhu zmizol plnohodnotný člen, každodenne prítomný, okolo ktorého sa točil celý ich svet. Odvolací súd priznané sumy považoval za správne a primerané všetkým okolnostiam daného prípadu.

9. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa žalovaného 2/ a určenia mu povinnosti zaplatiť žalobcom 1/, 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 50.000 eur každému, z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania, keď žalobcom 1/, 2/ priznal ich plnú náhradu. Odvolací súd len doplnil, že takisto trovy konania majú režim ako nemajetková ujma, teda plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalobcom 1/, 2/ priznal ich náhradu v celom rozsahu a to len voči žalovanej 2/, keďže žalovaný 1/ odvolanie nepodal.

11. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).